

УДК 784

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/38-3-9>**Роман СТАХНІВ,***orcid.org/0000-0002-3659-781X*

аспірант кафедри методики музичного виховання і диригування,
старший викладач кафедри народних музичних інструментів та вокалу
Навчально-наукового інституту музичного мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) *stahnivroman@gmail.com*

ДО ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЖІНОЧИХ ВОКАЛЬНИХ КОЛЕКТИВІВ ДРОГОБИЦЬКОГО РАЙОННОГО БУДИНКУ КУЛЬТУРИ

У статті здійснено розгляд діяльності творчо-виконавських колективів Дрогобицького районного будинку культури та їхніх особливостей щодо традицій регіону. Проаналізовано ключові моменти формування й розвитку вокальної ансамблево-хорової художньої самодіяльності, окреслено хронологію заснування колективів і присвоєння їм звання народних, узагальнено вплив на становлення та розвиток діяльності вокальних жіночих ансамблів.

Розкрито затребуваність Народного аматорського жіночого хорового колективу «Лілея» та Народного жіночого вокального ансамблю «Журавка» як таких, що активно концертують і популяризують мистецтво краю, мають власну історію, напрацьований репертуар та є носіями української культури. Інші народні аматорські колективи (хоровий «Каменярь», художньо-просвітницький «Відродження», музичний гурт «Галич», ансамбль пісні і музики «Марічка») також здійснюють вагомий внесок у популяризацію самодіяльно-аматорського музикування з професійною основою, концертують на сценах району та області, збагачують і примножують власний репертуар, розкривають панораму барв і колориту краю, доносять українську пісню в найвіддаленіші куточки Львівщини.

Водночас діяльність колективів має й соціокультурний характер, оскільки активізує концертне життя в реаліях сьогодення. Керівники колективів (як і окремі їх учасники) активно виставляють записи концертних номерів в інтернеті, а саме на каналі YouTube, у соціальних мережах Facebook та Instagram. Такий мас-медійний контент дає можливість широко охопити аудиторію поціновувачів української пісні та творчості українських композиторів, розкрити парадигму діяльності і професійного зростання, репертуарні тенденції тощо. Така реклама є основою соціалізації та пошуку нових альтернатив для розширення горизонтів концертної діяльності, інтеграції і всесторонньої співпраці, а отже, сприяє соціокультурній затребуваності «живого» виконання в річищі високих технологій і комп'ютеризації сьогодення.

Ключові слова: Дрогобицький районний будинок культури, народний аматорський жіночий колектив, діяльність, репертуар, пісня.

Roman STAKHIV,*orcid.org/0000-0002-3659-781X*

Postgraduate Student at the Department Methods of Music Education and Conducting,
Senior Lecturer at the Department of Folk Musical Instruments and Vocals
Educational and Scientific Institute of Musical Arts
of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Drohobych, Lviv region, Ukraine) *stahnivroman@gmail.com*

ON THE QUESTION OF THE ACTIVITY OF WOMEN'S VOCAL GROUPS OF DROHOBYCH DISTRICT HOUSE OF CULTURE

The article attempts to define the activities of creative and performing groups of Drohobych District House of Culture and their features in relation to the traditions of the region. The key moments of formation and development of vocal ensemble-choral amateur art are analyzed, outlines the chronology of the founding of groups and assigning them the title of people's, the influence on the formation and development of women's vocal ensembles is generalized.

The demand of the People's Amateur Women's Choir "Lileya" and the People's Women's Vocal Ensemble "Zhuravka" has been revealed, as such, who actively concert and promote the art of the region, have their own history, developed repertoire and appear as carriers of Ukrainian culture. Next people's amateur groups (choir "Kamenyar", art and educational "Renaissance", music group "Halych", song and music ensemble "Marichka") make their own niche in the promotion of amateur music with a professional basis, perform on the stages of the district and region, enrich and increase their own repertoire, reveal a panorama of the color region, bring Ukrainian song to the most remote corners of Lviv region.

At the same time, the activity of the groups has a socio-cultural character, intensifying the concert life in the realities of today, leaders of groups (as well as its individual participants) actively exhibit recordings of concert numbers on the Internet, on the YouTube channel, social networks Facebook and Instagram. Such mass media content provides an opportunity to widely reach the audience of connoisseurs of Ukrainian song, works of Ukrainian composers, to reveal the paradigm of activity and professional growth, repertoire tendencies, etc. Such advertising, is the basis for socialization and the search for new alternatives to expand the horizons of concert activities and integration into comprehensive cooperation, and therefore, socio-cultural demand for "live" performance in the stream of high technology and computerization of today.

Key words: Drohobych district house of culture, people's amateur women's collective, activity, repertoire, song.

Постановка проблеми. У загальному контексті самодіяльної, художньо-просвітницької, мистецько-культурної діяльності України як осередок із притаманними традиціями й цільовим творчо-виконавським розвитком вирізняється дрогобицька художня самодіяльність, а саме діяльність колективів Дрогобицького районного будинку культури, а також її сподвижники. Вивчення культурного життя «на периферії» дедалі більше привертає увагу сучасних науковців та спонукає їх досліджувати діяльність творчо-виконавських колективів. Особливо це торкається одного з найбільш неоднозначних для міста закладів – районного будинку культури, у якому вирує культурно-світоглядна активність, розвивається творчо-концертна діяльність. Проте, незважаючи на більш як півстолітню історію своєї роботи, він не ставав предметом ґрунтовних досліджень.

Аналіз досліджень. Фундаментальними дослідженнями у сфері хорового мистецтва Дрогобича та регіону займається І. Бермес (Бермес, 2002; Бермес, 2005). Персоналізацію музичного життя Дрогобича розкрито у статті Л. Мартиніва (Мартинів, 2016: 201–212), деякі аспекти вокальної школи краю – у розвідках Н. Сторонської (Сторонська, 2020: 203–209) та І. Околовича (Околович, 2012). Загальні проблеми виховного змісту у сфері хорового мистецтва щодо підліткового віку аналізує Т. Ситник (Ситник, 2017: 247–255). Важливим для дослідження є довідник М. Бурбана «Хорове виконавство Львівщини. Хори. Диригенти» (Бурбан, 1999), у якому у хронологічному порядку подаються персоналії та колективи Львівщини (а отже, і Дрогобича) у хоровому й вокальному вимірі.

У контексті дослідження вагоме значення мають також авторські наукові дописи (Стахнів, 2020: 176–179; Стахнів, 2021: 64–65), замітки публіцистичного значення в інтернет-виданнях (Біля Колони Свободи у м. Дрогобичі вшанували Героїв Небесної Сотні; Коляда від жіночої хорової капели «Лілея» звучала в Дрогобицькому храмі; Мистецькі колективи Дрогобиччини продемонстрували високий рівень виконавської майстерності; Хорові колективи району брали участь в обласному конкурсі пам'яті Михайла Вербиць-

кого), науково-популярне видання «Прикарпатські проліски» Г. Гарник (Гарник, 2003).

Мета статті – здійснити аналіз творчо-виконавської діяльності вокально-хорових колективів районного будинку культури м. Дрогобича (з 1960-х рр. і дотепер).

Виклад основного матеріалу. Справжнім культурно-просвітницьким храмом мистецтва Дрогобицького району є Дрогобицький районний будинок культури. Це мистецька установа, яка увібрала цвіт таланту та розмаїття хорового й вокального ансамблевого мистецтва, тим самим прививаючи слухачам любов до народної пісні, авторських композицій, творів українських композиторів.

Сьогодні очільником будинку культури є Іван Сех – багатогранна особистість, у якій поєдналися риси керманіча, ведучого, актора. А в далеких 60-х рр. ХХ ст. першими очільниками мистецького закладу були директор В. Корчинський та завідувач відділу культури М. Баранський. Вони добре усвідомлювали: для того щоб у районному будинку культури вирувало мистецьке життя, потрібно формувати художні колективи, ансамблі та гурти. Для культурного дозвілля були організовані танці під «живу музику». Переймаючи кращі традиції «Пласту» та «Соколу», концертні номери перепліталися з акробатичними трюками і спортивними вправами.

Справжнім мистецьким надбанням районного будинку культури стали колективи художньої самодіяльності. Так, у 1966 р. бере свій початок *аматорський жіночий хоровий колектив «Лілея»*, засновником і головним диригентом якого був Григорій Коваль. Це жіноча хорова капела, яка налічує близько 30 хористок та виконує духовну музику, твори українських і зарубіжних композиторів, обробки народних пісень *a cappella* або в супроводі фортепіано. У 1973 р. колективу присвоєно звання народного. Сьогодні художнім керівником «Лілеї» є Галина Коваль.

Уперше хор заявив про себе на концерті, що відбувся в лютому 1967 р. під час районного фестивалю самодіяльного мистецтва. Здобувши перемогу, колектив отримав право на участь в обласному фестивалі, де успішно виступив і був нагороджений дипломом I-го ступеня та

грамотами. Що ж до репертуару, то в афіші подавалися такі твори: «Україно, любов моя!» І. Шамо, «Українська баркарола» С. Людкевича, українська «І шумить, і гуде» та молдавська «Ой послала мене мати» народні пісні в обробці Г. Ковалю, К. Данилевича, жіночий хор з опери «Богдан Хмельницький» тощо. Цей перелік показує багатогранність зацікавлень колективу, його творчу відвагу у зверненні до складних хорових полотен.

Успіхи капели не були би такими значимими без послідовної клопіткої творчої праці Г. Ковалю. Систематична робота керівника хору привела колектив до нових творчих злетів. Успішний виступ на I-му й II-му Всесоюзних фестивалів самодіяльної творчості показав, що капела творчо зростає. 28 квітня 1974 р. «Лілея» дає звітний концерт на обласному телебаченні, улітку цього ж року бере участь у Львівському обласному фестивалі. Варто наголосити на тому, що, крім сприяння розвитку українського хорового мистецтва та виховання смаку у слухачів, у колективу було завдання створити базу для практики студентів диригентсько-хорового відділу Дрогобицького музичного училища імені Василя Барвінського. Студенти стали активними помічниками Г. Ковалю. Вони проводили бесіди, під час яких ознайолювали хористів із композиторами, та проходили виконавську практику, яка реалізовувалася у формі концертних виступів.

Концертна діяльність продовжилася завдяки участі «Лілея» у святкуванні 180-літнього ювілею Т. Шевченка (навесні 1994 р.), конкурсі хорів імені О. Северина-Сапруна (15–16 листопада 1997 р.), щорічних виступах на концертах, присвячених І. Франкові, у Нагуєвичах¹. «Лілея», частий гість курортів Трускавця, Моршина, Східниці, здійснила концертну подорож на турбазу «Синевір» Міжгірського району Закарпатської області, а також до Мінська (Білорусь) і Кишенева (Молдова).

За роки свого існування «Лілея» постійно розширює репертуарний діапазон. Поряд з іншими професійними колективами вона стала відроджувати духовну музичну культуру, знайомити слухачів із творами української і зарубіжної хорової класики («Lacrimosa» О. Козловського, хор з опери «Набукко» Дж. Верді, «Gloria» Д. Бортнянського, «Ave Maria» Й. Баха). Керівник опрацьовує з колективом твори композиторів епохи Відродження, зокрема «Канцонетту» О. Лассо. Причому всі твори «Лілея» виконує мовами оригіналу (італійською, латиною, білоруською, польською).

¹ Свого часу там звучали твори Д. Січинського на сл. І. Франка «Даремна пісня», А. Кос-Анатольського «Гімн Каменяреві», Б. Фільц «Земле моя», Г. Верьовки «Не забудь юних днів».

Значне місце в репертуарі колективу посідають твори українських композиторів (М. Лисенка, М. Леонтовича, С. Людкевича, Ф. Колесси, Я. Степового, Д. Січинського, В. Барвінського, А. Штогаренка, І. Карабиця, Б. Фільц, О. Осадчого). Окрему сторінку відведено місцевим композиторам (Р. Сов'яку, М. Сердюку, С. Стельмашуку). Значний пласт репертуару становлять українські народні пісні в записі, обробці й аранжуванні Г. Ковалю («Половина саду цвіте», «Била мене мати», «Літа минають», «Ой не буду все лем банувати» тощо). Репертуарна палітра налічує понад 200 творів² різних стилів і жанрів (Стахнів, 2021: 64–65).

У 1991 р. «Лілея» святкувала 25-річний ювілей, а вже восени 2001 р. – 35-річчя творчої діяльності. До святкової програми увійшли твори «Боже, великий, єдиний» М. Лисенка, «Gloria» Д. Бортнянського, «На городі, коло броду» А. Штогаренка, «Надія» В. Барвінського, «Вже весна воскресла» Ф. Колесси, «Шлях до Тараса» О. Осадчого, українська народна пісня «Стелися, барвінку» в обробці Г. Давидовського тощо. Творчим експериментом стала прем'єра новоствореного вокального ансамблю, який утворили учасниці хору Н. Кінаш, С. Гром, О. Цюх, Г. Жигалик, М. Лазаревич, О. Лиса. У їх виконанні лунали народні пісні в обробці Г. Ковалю з фортепіанним аранжуванням концертмейстера капели Г. Гарник (Гарник, 2003).

² Репертуар становлять:

¹ аранжування Г. Ковалю: «Україно, любов моя» (І. Шамо, сл. Д. Луценка), «Балада про скорботну матір» (О. Білаш, сл. М. Ткача), «Рідна Україна» (Я. Цеглир, сл. М. Бакам), «Хвала рукам, що пахнуть хлібом» (В. Тилик, сл. І. Берлика), «Хор з опери “Навуходоносор”» Дж. Верді, «Гімн Каменяреві» (А. Кос-Анатольський, сл. Д. Павличка), «Lacrimosa» О. Козловського, «Канцонетта» О. Лассо, «Gloria» Д. Бортнянського, «Шлях до Тараса» (О. Осадчий, сл. Ю. Рибчинського), «Мої українці» (Л. Цюра, сл. Г. Гром), «Agnus Dei» з месси «Бревіс» Ю. Свідер;

² твори «Лелеченьки» (О. Білаш, сл. Д. Павличка), «Незабудки» (Я. Смеречанський, сл. І. Кутеня), «Човен» (П. Стельмашук, сл. Т. Шевченка), «Українська баркарола» (С. Людкевич, сл. В. Пачовського), «Вечірня пісня» (С. Танєєв, сл. О. Хом'якова), «Синови в дорогу» (В. Філіпенко, сл. Н. Сингаївського), «Не забудь юних днів» (Г. Верьовка, сл. І. Франка), «За нове життя» (Д. Мога, сл. Лесі Українки), «Пісня про Дрогобич» (Е. Козак, сл. М. Шалати), «Даремна пісня» (Д. Січинський, сл. І. Франка), «Надія» (В. Барвінський, сл. Лесі Українки), «Садок вишневий» (Я. Степовий, сл. Т. Шевченка), «Для всіх ти мертва і смішна» (Я. Степовий, сл. О. Олесь), «Земле, моя» (Б. Фільц, сл. І. Франка), «Боже, Великий, Єдиний» (М. Лисенко, сл. О. Кониського), «Молодичка-чарівничка» (А. Кос-Анатольський, сл. Д. Кутеня);

³ українські народні пісні в обробці Г. Ковалю «Біля вікна мого зацвіла калина», «Два дуби», «І шумить, і гуде», «Половна саду цвіте», «Ой не буду все лем банувати», «На городі терліця», «Я варила рибку», «Ой якби я була знала»; Ф. Колесси «Перепілонька», «Вже весна воскресла»; Г. Верьовки «Тихо над річкою», «Жито мати»; С. Людкевича «Гайліка»; М. Леонтовича «Хав стрілець на війноньку», «Ой вийду я на вулицю», «Пішов милий», «Зажирились галичанки»; Я. Ярославенка «Куми» та інші.

Пам'ятною подією колективу була поїздка на міжнародний фестиваль парафіяльних хорів до м. Дукла Кросненського повіту Польщі навесні 2002 р. Виступ капели мав величезний успіх. Кожна пісня – «Молитва о покой» Н. Бляха, «З нами Бог» (музика невідомого автора XIX ст.), «Милость світу» Г. Давидовського, «Gloria» Д. Бортнянського – викликала радість і захоплення слухачької аудиторії.

З плином часу керівництво колективом перебирає донька Григорія Ковалю – Галина Коваль, яка продовжує традиції колективу та підтримує його високопрофесійний рівень. У 2011 р. в залі Дрогобицького музичного фахового коледжу імені Василя Барвінського «Лілея» відзначає своє 45-річчя та презентує CD-диск колективу, що містить 11 творів. 50 років мистецької діяльності «Лілея» відзначила 27 листопада 2016 р. на сцені районного Народного дому м. Дрогобича.

У квітні 2015 р. відбувся Обласний огляд-конкурс аматорських хорових колективів із нагоди 200-річчя від дня народження композитора, автора Державного гімну України Михайла Вербицького. У різних номінаціях змагалися 39 хорових колективів, з-поміж них «Лілея» здобула перемогу в номінації «Однорідні хори».

У 1970 р. був заснований інший хоровий колектив – *Народний аматорський хоровий колектив «Каменярь»*, учасниками якого стали вчителі та працівники культури Дрогобицького району. Це змішана хорова капела, яка виконує духовні, патріотичні, обрядові, народні та сучасні твори. Звання народного колективу було присвоєне 1991 р. Керує «Каменярем» Наталя Самокішин, яка шліфує виконавську майстерність колективу, активно концертує областю, популяризує хоровий спів через участь у культурно-мистецькому житті краю та фестивалі імпрези (Стахнів, 2021: 64).

У 1980 р. засновано *Народний аматорський художньо-просвітницький колектив «Відродження»*. Це театральний колектив, який своїм завданням вважає відродження народних звичаїв і традицій, мобілізацію свідомості громадян, висвітлення життєвих питань крізь призму соціокультурного простору сьогодення. У 1991 р. колективу було присвоєно звання народного. Керівник «Відродження» Марія Василенко веде роботу з популяризації українського культурного продукту та виховання свідомості громадян через мистецько-театралізовані постановки національного змісту.

Народний аматорський жіночий вокальний ансамбль «Журавка» свої формотворчі корені датує 60-ми рр. XX ст. У 1980-ті рр. колектив очолив методист районного народного дому Іван

Ковальчук, який спрямував «Журавку» в самодіяльно-професійному напрямі, розширив репертуарну палітру, систематизував концертні виступи. У 2004 р. під керівництвом Богдана Сможанника колектив здобуває звання народного.

У 2008–2018 рр. «Журавку» очолює Степан Грицай. За його керівництва репертуар ансамблю поповнюють твори І. Шамо на слова Д. Луценка «Гуси летіли», І. Поклада на слова М. Ткача «Моя Україно», В. Лужного на слова Й. Попадюка «Журавлі», українська народна пісня «Коби м була така красна», «Закувала зозуленька» на слова Т. Шевченка тощо. Водночас у концертних програмах зустрічаємо й пісні С. Грицай на слова С. Шумило «Рідні Карпати», «Анничка», «У Карпатах сонце сходить», «Тарасова пісня», які вирізняються своєю оригінальністю та складністю виконання, проте чарують мелодійністю й національним колоритом.

Концертна діяльність «Журавки» розмаїта та багатогранна: від сільських клубів до обласної сцени, фестивалів імпрез різного рівня та урядових концертів. У 2007 р. колектив здобуває друге місце на обласному огляді-конкурсі вокальних колективів. Цього ж року «Журавка» бере участь у фестивалі духовної пісні в Польщі.

З 2018 р. керманічем колективу стає автор статті, який вносить новизну у виконання творів під фонограму (мінус) та продовжує традиції співу під акомпанемент акордеону й *a cappella*. У концертних виступах використовується хореографія. У 2019 р. репертуар збагатили твори «Родина» З. Рошук, «Ангели Майдану» П. Дворського на слова Б. Пісного, «Вишиванка» О. Сандлера на слова М. Сома, «Плакала калина» В. Домшинського на слова С. Українець, «Серед села дичка» в обробці Д. Вадора. У 2020 р. репертуар поповнює композиція «Українське попури» з репертуару Н. Валецької, твори «Україна єдина» М. Золотухи на слова Д. Чередниченка, «Ой ти дубочку кучерявий» Б. Фільц на слова І. Франка та «Зацвіла в долині червона калина» на слова Т. Шевченка.

Діяльність народного вокального жіночого ансамблю «Журавка» в контексті виконавської вокальної традиції Дрогобиччини має послідовний характер та розвивалася на музичному ґрунті сільського побуту, міської культури, професійного концертного виконавства. Сьогодні ансамбль «Журавка» ввійшов до кола визнаних народних вокальних колективів, а учасниці презентують себе як сольні виконавці та учасники різноманітних хорових і вокальних колективів. Логіка й закономірність еволюції народного вокального жіночого ансамблю «Журавка» свідчить про якісні стильові

зміни, які знайшли своє відображення в мистецтві Дрогобиччини (Стахнів, 2020: 176–179).

У 1992 р. О. Шептицьким було засновано *Народний аматорський музичний гурт «Галич»* – народно-інструментальний ансамбль із вокальною складовою частиною. Репертуар формують твори українських композиторів та обробки народних пісень інструментального й вокального змісту. У 2002 р. «Галичу» присвоєно звання народного. Сьогодні під керівництвом Тараса Земка колектив активно гастролює регіоном та областю, популяризує мистецтво краю на сторінках соціальних мереж і на каналі YouTube.

Народний аматорський ансамбль пісні і музики «Марічка» створений у 1999 р. У репер-

туарі колективу українські народні пісні, лемківські й повстанські пісні, авторські композиції, інструментальні твори. У 2007 р. під керівництвом Олександри Лисої «Марічка» отримує звання народного (Стахнів, 2021: 65).

Висновки. Таким чином, зазначені колективи районного будинку культури м. Дрогобича формують культурно-мистецький простір Франкового краю, є ключовою репетиційною та концертною базою для художньої самодіяльності регіону. Пріоритетними завданнями сьогодення є збереження колективів як творчих одиниць, розширення їхньої матеріальної бази, національна та міжнародна співпраця у сфері гастрольної діяльності, взаємообмін творчим досвідом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бермес І. Еволюція хорового руху на Дрогобиччині в контексті розвитку культури Галичини (від «весни народів» до 1942 р.) : монографія. Дрогобич : Коло, 2002. 200 с.
2. Бермес І. Хорове життя Дрогобиччини першої половини ХХ ст. в контексті духовного розвитку Галичини : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2005. 20 с.
3. Біля Колони Свободи у м. Дрогобичі вшанували Героїв Небесної Сотні. URL: <https://drohobych-rada.gov.ua/bilya-kolony-svobody-u-m-drohobychi-vsha/>.
4. Бурбан М. Хорове виконавство Львівщини. Хори. Диригенти : посібник-довідник. Дрогобич ; Львів : ДДПУ ім. І. Франка, 1999. 279 с.
5. Гарник Г. Прикарпатські проліски. Дрогобич : Вимір, 2003. 63 с.
6. Коляда від жіночої хорової капели «Лілея» звучала в Дрогобицькому храмі. URL: <http://drohobych-rda.gov.ua/21/8034-kolyada-vd-zhnochoyi-horovoyi-kapeli-lileya-zvuchala-v-drohobickomu-hram.html>.
7. Мартинів Л. Музичне життя Дрогобича в 1970-х. Персоналістичний вимір. *МІСТ: мистецтво, історія, сучасність, теорія* : збірник наук. праць Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України / редкол. : В. Сидоренко (голова редкол.), О. Роготченко (гол. ред.), А. Пучков та ін. Київ, 2016. Вип. 12. С. 201–212.
8. Мистецькі колективи Дрогобиччини продемонстрували високий рівень виконавської майстерності. URL: <http://drohobych-rda.gov.ua/main/11376-mistECK-kolektiv-i-drohobichchini-prodemonstruvali-visokiy-rven-vikonavskoyi-maysternost.html>.
9. Михаць І. Пісенний ювілей співочих «лілей». *Франковий край*. 2017. 1 грудня. № 48(211).
10. Околович І. Вокальна школа Дрогобиччини: минуле і сучасність. *Актуальні проблеми історії та практики художньої культури* : збірник наук. праць. Київ : Міленіум, 2012. Вип. XXVIII. С. 350–358.
11. Ситник Т. Роль хорового мистецтва у естетичному розвитку підлітків. *Хорове мистецтво України та його подвижники* : матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Дрогобич, 19–20 жовтня 2017 р. / редкол. : І. Бермес, В. Полюга. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2017. С. 247–255. URL: <http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/xorove-mystectvo-urayiny-ta-jogo-podvyzhnyky-2017.pdf>.
12. Стахнів Р. Діяльність народного вокального жіночого ансамблю «Журавка». *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть* : збірник матеріалів та тез XIV міжнародної науково-практичної конференції, м. Дрогобич, 4 грудня 2020 р. / ред.-упоряд. А. Душний. Дрогобич : Посвіт, 2020. С. 176–179.
13. Стахнів Р. Творчі художні колективи Дрогобицького районного будинку культури у світлі історичного експерсу. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том Х: Ефекти участі в розвитку науки та освіти на участі в розвитку науки та освіти на відстані* / ред. : Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький. Конін ; Ужгород ; Херсон : Посвіт, 2021. С. 64–65.
14. Сторонська Н. Феномен творчої постаті Євгенії Шуневич в контексті діяльності Дрогобицької вокально-педагогічної школи. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / ред.-упор. : М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 29. Т. 5. С. 203–209.
15. Хорові колективи району брали участь в обласному конкурсі пам'яті Михайла Вербицького. URL: <http://drohobych-rda.gov.ua/21/4785-horov-kolektiv-i-rayonu-brali-uchast-v-oblasnomu-konkurs-pamyat-mihayla-verbickogo.html>.

³ URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wY-gbqfjE6M>;

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-r4H24ATp1U>

⁴ URL: https://www.youtube.com/watch?v=IFdPzEpL8_E.

REFERENCES

1. Bermes, I. (2002). *Evolutsiia khorovoho rukhu na Drohobychchyni v konteksti rozvytku kultury Halychyny (vid "vesny narodiv" do 1942 r.)* [The evolution of the choral movement in the Drohobych region in the context of the development of Galician culture (from the "spring of nations" to 1942)]: monohrafiia. Drohobych: Kolo [in Ukrainian].
2. Bermes, I. (2006). *Khorove zhyttia Drohobychchyny pershoi polovyny XX st. v konteksti dukhovnoho rozvytku Halychyny* [Choral life of Drohobych region of the first half of the XX century. in the context of the spiritual development of Galicia] (Extended abstract of candidate's thesis). Kyiv [in Ukrainian].
3. Bilia Kolony Svobody u m. Drohobychi vshanuvaly Heroiv Nebesnoi Sotni [Heroes of the Heavenly Hundred were honored near the Freedom Column in Drohobych]. URL: <https://drohobych-rada.gov.ua/біля-колони-свободи-у-м-дрогобичі-вша/> [in Ukrainian].
4. Burban, M. (1999). *Khorove vykonavstvo Lvivshchyny. Khory. Dyryhenty* [Choral performance of Lviv region. People. Conductors]: posibnyk-dovidnyk. Drohobych; Lviv: DDPU im. I. Franka [in Ukrainian].
5. Harnyk, H. (2003). *Prykarpatski prolisky* [Carpathian snowdrops]. Drohobych: Bymip [in Ukrainian].
6. Koliada vid zhinochoi khorovoi kapely "Lileia" zvuchala v Drohobytskomu khrami [A carol from the women's choir "Lileia" sounded in the Drohobych church]. URL: <http://drohobych-rda.gov.ua/21/8034-kolyada-vd-zhnochoyi-horovoyi-kapeli-lleya-zvuchala-v-drogobickomu-hram.html> [in Ukrainian].
7. Martyniv, L. (2016). *Muzychne zhyttia Drohobycha v 1970-kh. Personalistychnyi vymir* [Drohobych's musical life in the 1970s. Personalistic dimension]. *MIST: Mystetstvo, istoriia, suchasnist, teoriia: zbirnyk nauk. prats Insnyunu problem suchas. mystets. NAM Ukrainy* / eds.: V. Sydorenko, O. Rohotchenko, A. Puchkov et al. Kyiv, iss. 12, pp. 201–212 [in Ukrainian].
8. *Mystetski kolektyvy Drohobychchyny prodemonstruvaly vysokyi riven vykonavskoi maisternosti* [Art groups of Drohobych region demonstrated a high level of performing skills]. URL: <http://drohobych-rda.gov.ua/main/11376-mistECK-kolektiv-i-drogobichchyni-prodemonstruvati-visokiy-rven-vikonavskoyi-maisternost.html> [in Ukrainian].
9. Mykhats, I. (2017). Pisennyi yuvilei spivochykh "lilei" [Song anniversary of the singing "lilies"]. *Frankovyi krai*, no. 48(211) [in Ukrainian].
10. Okolovych, I. (2012). *Vokalna shkola Drohobychchyny: mynule i suchasnist* [Vocal school of Drohobych region: past and present]. *Aktualni problemy istorii ta praktyky khudozhnoi kultury: zbirnyk nauk. prats*. Kyiv: Milenium, iss. XXVIII, pp. 350–358 [in Ukrainian].
11. Sytnyk, T. (2017). *Rol khorovoho mystetstva u estetychnomu rozvytku pidlitkiv* [The role of choral art in the aesthetic development of adolescents]. *Khorove mystetstvo Ukrainy ta yoho podvyzhyky: mater. VI Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf.* / eds.: I. Bermes, V. Poliuha. Drohobych: RVV DDPU im. I. Franka, pp. 247–255. URL: <http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/xorove-mystectvo-urayiny-ta-jogo-podvyzhyky-2017.pdf> [in Ukrainian].
12. Stakhniv, R. (2020). *Diialnist narodnoho vokalnoho zhinochoho ansambliu "Zhuravka"* [Activities of the People's Women's Vocal Ensemble "Zhuravka"]. *Narodno-instrumentalne mystetstvo na zlami XX – XXI stolit: zb. mater. ta tez XIV mizhnar. nauk.-prakt. konf.* / ed. A. Dushniy. Drohobych: Posvit, pp. 176–179 [in Ukrainian].
13. Stakhniv, R. (2021). *Tvorchi khudozhni kolektyvy Drohobytskoho raionnoho budynku kultury u svitli istorychnoho ekskursu* [Creative artistic groups of Drohobych district house of culture in the light of historical excursion]. *Rozvytok suchasnoi osvity i nauky: rezultaty, problemy, perspektyvy. Tom X: Efekty uchasti v rozvytku nauky ta osvity na uchasti v rozvytku nauky ta osvity na uchasti v rozvytku nauky ta osvity na vidstani* / eds.: Ya. Gzhesiak, I. Zymomria, V. Ilnytskiy. Konin; Uzhhorod; Kherson: Posvit, pp. 64–65 [in Ukrainian].
14. Storonska, N. (2020). *Fenomen tvorchoi postati Yevhenii Shunevych v konteksti diialnosti Drohobytskoi vokalno-pedahohichnoi shkolyn* [The phenomenon of the creative figure of Eugenia Shunevych in the context of the Drohobych vocal and pedagogical school]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni ivana Franka* / eds.: M. Pantiuk, A. Dushniy, I. Zymomria. Drohobych: Helvetyka, iss. 29, vol. 5, pp. 203–209 [in Ukrainian].
15. *Khorovi kolektyvy raionu braly uchast v oblasnomu konkursi pamiaty Mykhaila Verbytskoho* [The choirs of the district took part in the regional competition in memory of Mykhailo Verbytsky]. URL: <http://drohobych-rda.gov.ua/21/4785-horov-kolektiv-i-rayonu-brali-uchast-v-oblasnomu-konkurs-pamyat-mihayla-verbickogo.html> [in Ukrainian].